



## **Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica**

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

**Leuren, Peter**

**Coloniæ Agrippinæ, 1704**

735. An simoniacum sit resignare eâ conditione, ut Resignatarius, vel alius resignet beneficium in favorem Resignatis, aut alterius.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)



debitori conferat timore amittendi debitum, sive ut debitum ab eo consequi possit, si nullum pactum intercedat, per quod imponatur nova obligatio in futurum debitori; eod quod tunc collator solum petat, quod suum est, sive quod sibi ex precedente alio contractu est liquidè debitum, adeoque adhuc gratis conferat beneficium. Fore tamen simoniacum, si conferat debitori beneficium addito novo pacto securitatis in futurum, pro quibus citat Suar. l. 4. de simon. c. 37. n. 18. qui etiam ibi addat; si debitor differendo solutionem, manifestam vim & injuriam inferret, posse dari spirituale aliquid, non ut pretium, sed ut medium tollendi vexationem, modò scandalum & omnis irreverentia caveri possit. Pro quo etiam citat Laym. Tb. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. n. ult. de quo postremo plura paulò post.

*Questio 733. An simoniacum sit resignare beneficium, ut resignatarius resignanti, vel alteri ferat suffragium in electione aliqua, aut presentatione, seu adptione alicujus beneficii, vel officii?*

**R**espondeo affirmativè. Paris. l. 14. q. 4. n. 5. & ex eo Azor cum communi. Idem est, si quis promittat, se resignaturum in favorem Titii, si operà illius, aut alterius beneficium aliud fuerit adeptus. Azor loc. cit. quia in his fit resignatio pro pretio rei spiritualis, quod prohibetur c. sicut, canon satis, de simon. Paris. cit. q. 4. n. 6. nec solum resignatio est simoniaca, dum datur aliquid temporale, sed etiam dum datur aliquid spirituale. Paris. ibid. n. 1. citans Joan. Caraf. de simon. mental. n. 65.

*Questio 734. An simoniacum sit resignare in favorem Titii, ut is resignantem moneat, seu certior em faciat, ubi beneficium aliquod in urbe Titii vacabit?*

**R**espondeo affirmativè. Paris. cit. q. 4. citans Nav. in man. c. 23. n. 107. & cum illis Azor loc. cit. addit etiam Paris. n. 8. statuisse Gregor. II. in Constitut. sua 4. nihil dandum nunciacionibus vacationes beneficiorum.

*Questio 735. An simoniacum sit resignare ea conditione, ut Resignatarius, vel alius resignet beneficium suum in favorem resignantis, aut alterius, puta amici, nepotis &c.*

**1.** Respondet Azor, cit. c. 27. q. 5. indistinctè committi hoc modo simoniam; eodem modo respondet Paris. l. 14. q. 4. n. 3. citans Nav. in man. c. 23. n. 100. Innoc. Jo. And. relati à Vitalino in Clem. unica, de rer. permut. n. 43. Verùm procedendo distinctè us,

**2.** Respondeo secundò, Petrum resignare suum beneficium Paulo eà lege, ut vice versà Paulus resignet Petro suum beneficium, simoniacum non est, ubi talis reciproca resignatio plus non involvit quàm permutationem beneficiorum, quæ fieri potest coram Ordinario. Idipsum sentire videtur Paris. loc. cit. n. 4. dum responsonem suam, quæ dixerat, illam reciprocã resignationem, qua quis resignat alteri suum beneficium, ut is iterum suum resignet sibi, simoniacum esse, sic limitat, ut velit, non procedere, quoties id fuit in supplicatione expressum, ut communiter practicatur, intellige, etiam coram Ordinario, De cetero permutare beneficia, etiam nullà interveniente pecuniã, vel alio

temporali æquivalente, si talis permutatio fiat per pactum privatorum sine auctoritate Superioris, est simonia jure humano Ecclesiastico prohibita, seu inducta. Lott. l. 3. q. 29. n. 101. Pirrh. ad tit. de simon. n. 124. (ubi tamen addit, vel saltem illicita, quia jure Ecclesiastico, nempe c. cum olim, c. questum, de rer. permut. prohibita) Castrop. de simon. d. 3. p. 15. n. 3. citans Rebuff. in pr. tit. de permut. n. 52. Suar. l. 4. de simon. c. 31. n. 8. Valent. d. 6. c. 26. p. 3. Rodoan. de simon. p. 3. c. 3. n. 13. contra gl. & Innoc. in cit. c. questum, tenentes, præbendas ejusdem Ecclesiæ, & strationis posse privatim permutari. Sed neque coram Ordinario possunt permutari beneficia inæqualium proventuum, ita ut de ejus consensu inæqualitas illa compensetur pecuniã, aliòve temporali sine labesimonia: cum enim Ordinarius non possit fructus à titulo spirituali beneficii separare (uti id potest Papa, & hiac de ejus consensu hæc compensatio fieri potest) translato titulo, transferretur necessariò & jus ad fructus; adeoque, si pro hoc jure translato consentiret Ordinarius exigi pretium, foret in justum, & simoniacum. Castrop. loc. cit. p. 16. n. 1. citans gl. in c. cum pridem, de padis. Lessium de iust. l. 2. c. 35. n. 104. Suar. l. 4. de simon. c. 34. n. 10. Idemque erit, si compensaretur dicta inæqualitas fructuum etiam proveniens ex decimis, primitiis, oblationibus (quos fructus spirituales vocat Castrop. loc. cit. n. 2.) imposta de consensu Ordinarii pensione pinguiori beneficio; quia Ordinarius neque ex ista causa pensionem imponere potest. Castrop. loc. cit. n. 3. citans Garc. p. 1. c. 5. n. 341. & 344. Suar. ubi ante. Valent. Rodriq. & c. juxta dicta à nobis suprà de pens. contra Gonz. gl. 5. §. 5. Nav. conf. 74. & 75. de simon. n. 4. Delphin. de jurep. l. 2. q. 16. n. 161. &c.

**3.** Respondeo tertio: Est tamen simoniaca illa alia reciproca resignatio, dum Petrus resignat beneficium suum in favorem nepotis Pauli eà lege, ut Paulus sibi, seu Petro resignet suum, Azor Paris. l. 14. cit. Castrop. de simon. d. 3. p. 17. n. 11. citans Less. l. 2. de iust. c. 35. n. 87. Suar. ubi ante n. 18. eod quòd, licet etiam in tali resignacione adesse videatur quædam permutatio, ea tamen mixta sit cum resignacione in favorem, quæ Ordinariis omnino prohibita est, Castrop. loc. cit. citans iidem.

**4.** Respondeo quarto: Idem dicendum de resignacione triangulari. v. g. dum resigno meum beneficium Petro, ut Petrus renunciet suum Paulo, & Paulus suum mihi, quia fortè meum beneficium commodius est Petro, & Petri beneficium Paulo, & Pauli beneficium mihi. Paris. l. 14. q. 7. n. 63. ubi expressè: resignatio ex causa permutationis dicitur simoniaca, si est triangularis, vel quadrangularis. Castrop. loc. cit. citans Less. ubi ante n. 88. Suar. ubi ante. Garc. p. 1. c. 4. n. 21. qui tamen plus non dicit, quàm non valere permutationem proteritio, & permutationem debere esse inter duos, non triangularem, aut quadrangularem. Ratio responsonis est, quòd ad evitandam simoniam in beneficiorum provisione omnis conventio & pactio obligans ad aliquid, quod de jure non inest, omnino cessare debet, juxta c. tuos, de simon. & c. fin. de pactis; sed in præsentem intervenit pactio de aliquo præstando, quod de jure non inest, dum primus obligat secundum, ut resignet in favorem tertii, secundus tertium, ut resignet in favorem primi. Castrop. loc. cit. Posse tamen idem intentum obtineri licitè vi duplicis permutationis, ut si ego permutem beneficium meum cum beneficio Petri, & habito be-



beneficio Petri illud iterum permuto cum Paulo; dum hac ratione Paulus habebit beneficium Petri, quod sibi commodius est, & Petrus meum, quod illi commodius, & ego Pauli, quod mihi commodius; sic inquam tradit Caltrop. cum Lefio, dicitque id probabile censeri à Suar.

*Quæstio 736. An simoniacum sit conferre, vel resignare beneficium pingue sub onere, ut resignatarius resignet simpliciter seu parè minus pingue, ut illud conferri valeat alteri?*

1. **R**espondeo per partes, ut enucleatius procedatur. Ac primò quidem, non esse simoniacum, si Episcopus (idem videtur quò ad hoc, de alio Collatore) conferat (idem videtur, ob paritatem rationis, si quis resignet) beneficii habenti jam aliud incompatible cum hoc secundo sub ea conditione & onere, ut renunciet primùm; eo quòd in hoc casu conditio seu obligatio resignandi primùm de jure inest. *Garc. p. 8. c. 2. n. 22. citans Abb. in c. significasti. n. 6. de elect. Pavin. de off. & pot. cap. sedevac. p. 2. q. 1. n. 8. Selv. de benef. p. 2. q. 20. n. 2. & 3. Redoan. de simon. p. 2. c. 21. n. 7. Rebus. in pr. tit. requisita ad collat. bon. n. 3. Mascari. de probatio. conch. 313. n. 3. & c. Cardenas. in crisi ad proposit. damn. ab Innoc. II. dissert. 27. n. 120. citans insuper pro hoc n. 126. Th. Sanch. to. 1. consil. l. 2. c. 3. dub. 25. & n. 117. Gibal. de simon. q. 16. coroll. 8. nec opus quò ad hoc erat limitatio, quam ponit Sanch. loc. cit. nempe non fore id simoniacum, si prius beneficium collatum fuerit cum illa conditione, ut, si conferatur aliud pinguius, prius dimittat, dum absque eo adhuc illud onus dimittendi ipso jure inest receptioni secundi beneficii incompatibilis.*

2. Respondeo secundo: si verò beneficium conferendum non est incompatible cum prahabito, esse simoniacum, si conferatur sub onere dimittendi prahabito, tenent *Garc. loc. cit. n. 24. Sanch. Gibal. Selv. II. cit. Nihilominus contrarium, saltem de Episcopo, collatore, docet Cardenas loc. cit. n. 122. citato Alphon. de Moscoso in sum. tr. 5. de simon. c. 10. hisce expressis: veram censet sententiam affirmantem, posse Episcopum absque labe simonia conferre beneficium pinguius Clerico cum onere, ut renunciet beneficium minus pingue, quod antea habebat, quamvis ea beneficia inter se sint compatiblea. Rationem suæ sententiæ dat à n. 24. quod vi c. quæstrum de rer. permut. detur potestas Episcopo transferendi beneficiatum de una Ecclesia ad aliam, dum autem Episcopus confert beneficium pinguius Clerico cum onere resignandi tenuius, si vera & perfecta translatio, utpote quæ dicit terminum ad quem, & terminum à quo, qui uterque in tali collatione conditionata reperitur; dum enim confert beneficium pinguius, facit illum transire ad aliam ecclesiam tanquam ad terminum ad quem; dumque jubet renunciare beneficium tenuius, facit illum recedere ab Ecclesia, cui ante præerat tanquam à termino à quo, quæque, ut *Suar. to. 1. de relig. tr. 3. l. de simon. c. 32.* in hoc differt à permutatione, quòd translatio non sit contractus, unde per se non requirat, quòd fiat inter duos, & per se respiciat utilitatem Ecclesiæ, non translatorum. Unde originem duci à providentia Prælati, non autem à voluntate translatis.*

3. Quod, si ex hoc ipso sumas occasionem opponendi, & dicas, in tali collatione, etiam facta ab Episcopo, revera intercurrere pactum, & fieri eam

per modum contractus, dum Episcopus dat beneficium non nisi dependenter ab hoc, quòd collatarius consentiat in resignationem alterius beneficii; & sic collationem secundi beneficii non esse ex natura sua veram translationem, sed impletionem illius conditionis & pacti. Respondet *Cardenas n. 133.* non esse contractum, nec fieri illam provisionem per modum contractus; cum illud onus Episcopus non imponat pacto, sed imperio & iustione; ac proinde æquivalere huic actui: *do tibi hoc beneficium, & quia scio te acceptaturum, jubeo, ut renuncies beneficium prahabito. Vel huic: jubeo, ut acceptes hoc beneficium, & ut renuncies aliud.* Quod imperium facere possit vi acceptæ potestatis, in cit. c. quæstrum. Quin & ait in fine cit. n. 133. si periculum est simonia propter pactum in tali provisione conditionali, se consulere, ne Episcopus utatur provisione conditionali, sed imperativa, quam præsumere debeamus in Episcopo sic providente. Si in istis & dicas, Episcopum expectare consensum collatarii, utpote sine quo fieri nequit talis provisio, & si is renuat, non habendum pro inobediente; adeoque potius dicenda sit talis provisio pactio, quam iussio, & sic, non esse veram translationem, de qua loquitur citatus textus. Respondet *n. 136.* non repugnare, ut imponatur præceptum, & quòd, si subditus renuat, & Superior annuat ejus renitentia: sic enim leges imperativo modo imponi, & tamen solere Principes annuere renitentia: populi, & expectare consensum ejus; quia non volunt obligare populum invitum.

4. Quòd, si ulterius in istis dicendo, veram translationem, ejus faciendæ potestatem datur Episcopo in cit. textu c. quæstrum, requirere, ut fiat ex causa necessaria, sed talis non est in præsentem casu renunciandi beneficium prahabito, ut consequatur secundum; necessarium enim non est, ut resignet prahabito; cum sint compatiblea, adeoque causa renunciandi prius in hoc casu est voluntaria beneficiato; & sic resignatio trahit originem non à providentia Prælati, sed à voluntate resignantis seu translatis: ad hoc inquam, Respondet à n. 139. adhuc dici causam moraliter necessariam, quæ importat magnam utilitatem pro bono regimine Ecclesiæ, qualis est distribuere ita beneficia, ut pinguiora dentur dignioribus, & evitetur in quolibet individuo pluralitas beneficiorum; talis autem est necessitas Episcopi in præsentem casu, dum non sit ea translatio principaliter propter bonum clerici, sed ob bonum regimen Ecclesiæ, & sic causam renunciandi non esse voluntariam beneficiato, utpote cujus voluntati non subest bonum regimen Ecclesiæ, propter quod fit hæc translatio, sed originem ducere à voluntate & providentia Episcopi.

5. Rationem aliam responsionis suæ dat & firmat *Cardenas à n. 144.* nimirum, quòd provisio beneficii sub conditione, ut renunciatur beneficium prahabito etiam compatible cum hoc secundo, ideo nihil contineat simonia; quia & hæc conditio non secus, ac conditio resignandi prahabito incompatible de jure inest. Siquidem, cum, ut ait, & pluribus textibus juris firmat à n. 145. semper in Jure Canonico res odiosa fuerit pluralitas beneficiorum, etiam independentè ab eo, quòd sint incompatible propter plurima incommoda, quæ ex hac pluralitate oriuntur, & propterea, ut ait. *n. 173.* conformius multò sit Juri Canonico, & Constitutionibus Pontificum & Conciliorum, vitare pluralitatem beneficiorum; adeoque multo melius & con-

solitius